

LIMILLIONE TSA BATHO LI NE LI LE MAHLO-MOLENG KA BAKA LA HO BOLAUOA HA MOHALE OA BONA - BATHO BA BANGATA HA BA KA BA EA MESEBETSING

Limillione tsa batho ba Afrika Boroa li ne li le mahlomoleng ka ho bolauoa ha mohale oa bona mme kahoo ha li a ka tsa ea mesebetsing ka Letsatsi la phupu - Mmesa 19. Ke batho ba ka bang ka holimo ho 120 000 ba neng ba tletse lebala la lipapali la FNB le pela Soweto bakeng sa tshebeliso ea lefu la Hani, ha likete tse ling tsa batho tsona le ile tsa leba Mabittleng a Elspark a pela Germiston le libakeng tse a pota-potileng.

CHRIS HANI - IN HIS OWN WORDS

Comrade Chris Hani, eo e neng e le Mongoli e moholo oa South African Communist Party, o bolauoa ka sehloho ka Moqebelo oa la 10 Mmesa lapeng la hae le Dawnpark pela Boksburg. O bolauoa ke monna ea mosoeu ea tsejoang ka hore ke Janus Walus eo e leng setho sa mokhatlo o tshetsang khethollo oa AWB. Ha joale o chankaneng mme e tobane le qoso tsa polao. Joalo ka tlotlo ea Basebetsi ba Merafong, NUM NEWS e hlalisa pale ea bophelo ba hae joalo ka ha e ngotsoe ke ena ka sebele sa hae ka selemo sa 1991. Holima moo re kentse hape le melaetsa ea bohlokoa e entsoeng ke Mopresidente oa ANC, Nelson Mandela baetapele le bepang mabapi le ho bolauoa ka sehloho ha Comrade Chris.

Chris Hani o tsoetsoe ka la 28 Phupjane 1942, mane Cofimvaba, Transkei. O bile Mongoli e Moholo oa SACP ho tloha ka Tshitoe 1991, hape e le setho sa ANC NEC ho tloha ka 1974. O atlehile lengolong la materiki mane Lovedale ka selemo sa 1958; Li-Unibesithi tseo a keneng ho tsona e ne e le ea Fort Hare le Rhodes ka selemo sa 1951-1961, a fumana lengolo la BA Latin le Sengesemane. A ba setho sa ANC Youth League ka selemo sa 1957. O ne a le mafolofolo mokhatlong oa ANC mane Eastern Cape le Western Cape pele a tloha mona Afrika Boroa ka selemo sa 1962. A ba Commissar ea Luthuli Detachment mme a kena letsholong la sesole la ANC/ZAPU ka selemo sa 1967, a balehela Botswana, mme a khutlela Zambia ka selemo sa 1968. Ka selemo sa 1973 a khutla mona Afrika Boroa, a lula Lesotho. Ka selemo sa 1982 a tloha Maseru a leba Lusaka kamora litoko tse ngata tsa ho mmolaea. A ba Commissar and Deputy Commander ea Umkhonto we Sizwe, lekala la sesole la ANC, ka selemo sa 1984. Ka selemo sa 1987 a ba Chief of Staff ea MK.

Pale ena e latelang e mabapi le bophelo ba hae e ngotsoe ke comrade Chris Hani ka sebele sa hae ka khoeli ea February 1991. "Ke tsoaletsoe sebakeng se nyenyane sa mahaeng se Transkei se bitsoang Cofimvaba. Sebaka sena se ka ba bohale ba likilometara tse 200 ho tloha East London. Ke ngoana oa bohloko lelapeng la bana ba tshetseng. Ke ba bararo feela ba rona ba sa ntsaneng ba phela kamora hoba ba bang ba bararo ba hloka hahle ba sa le masea. Mme oa ka ha a ka a fumana monyetla oa thuto ho hang, ha ntate ena a ile a fumana thuto e nyenyane feela. Ntate e ne e le mosebetsi ea hlahang libakeng tsa mahae mme a sebetsa morafong Transvaal, empa qetellong o ile a sebetsa intastering ea ho haha.

Bophelo bo ne bo le thata, mme ka nako e nngoe re ne re phela ka seo mme a se lem-meng tshimong ea hae, hape mme o ile a re

holisa ka thata hobane a ne a fumana thuso e nyenyane ho tsoa ho ntate, eo ea neng a le hole le rona ka baka la ho sebeletsa makap linoamali.

Ke ne ke tshoanela ho tsamaea likilometara tse mashome a mabeli beke kaofela ho ea sekolong, mme ke tsamae likilometara tse ling hape tse lekanang le tseo ha ke ea kerekeng Sontaha e 'ngoe le e 'ngoe. Ha ke ne ke le lilemo tse robeli ke ne ke se ke le mosebetsi oa mmisa kerekeng oa Roma e Katholike. E itse hoba ke qete lithuto tsa ka tsa poraimari, ke ne ke se ke ena le takatso e kholo ea ho ba moprista empa ka haneloa ke ntate.

Ka selemo sa 1954, ha ke ne ke le lithutong tsa sekondari, mmuso oa khethollo oa kenya thuto ea batho ba batsho (Bantu Education) tshetsong, eo sepheo sa eona e neng e le ho hatella motho e motsho hore a ipone a le ka tlase ho ba basoeu. Hona ho ile ha re halefisa haholo mme ha etsa hore re kene boitsekong. Ho qosoa ha Baetapele ba ANC ka ho Loantsha Mmuso ka selemo sa 1956 ho ile ha etsa hore ke kenele mokhatlo oa ANC mme ke nke karolo boitsekong ba ho fumana tokoloho. Ka selemo sa 1957 ke ile ka etsa qeto mme ka kenela ANC Youth League. Ke ne ke le lilemo tse lesome le metso e mehlanō (15) ka nako eo. Ka selemo sa 1959 ka ea Unibesithing ea Fort Hare moo ke ileng ka nka karolo ka bolokolohi boitsekong. Ke mona moo ke ileng ka fumana leseli ka bo-Marxist le bokapitale. Ho fetohela ha ka ho bo-Marxist ho ile ha tebisa mokhoa oo ke bonang ho hloka khethollo ea merabe ka teng.

Lilemo tsa bocha ba ka ha ke ne ke sa le Mokatholike ho ile ha etsa hore ke rate thuto ea Latin le Sengesemane. Lithuto tsena ke ne ke li rata haholo. Li ile tsa matlafatsa lehloea la ka la libopeho tshole tsa khatello le ho tshoaroa hamphe ba batho ba bang. Liketso tsa babusi ba neng ba busa ka thata joalo ka ha li ne li hlalisoa libakeng tseo ke neng ke li bala, li entse hore ke hloee puso ena e thata (tyranny) le khatello e reriloeng.

Ka selemo sa 1961 ka ba setho sa South African Communist Party mme re sebetsa sephiring. Ke ile ka lemoha hore tokoloho ea bochaba leha e le ea bohlokoa, e ke ke ea tlisa tokoloho eohle ea moruo. Qeto ea ka ea ho ba setho sa Party e susumelitsoe ke baetapele ba tshoanang le bo Govan Mbeki, Braam Fischer, J. B. Marks, Moses Kotane, Ray Simons, joalo-joalo.

Ka selemo sa 1962, hoba ke bone hore mmuso oa khethollo ha o a ikemisetsa ho mamela selo sa rona, ka kenela MK. Ena e bile tsela e telele haholo bophelong ba ka, eo ho eona ho lekiloeng ka makhetho a mararo ho felisa bophelo ba ka lefatsheng. Ka selemo sa 1967 ke ile ka loana mmoho le masole a Zipra mane Zimbabwe, mme ke ne ke le Commissar ea sepolotiki ntoeng eo. Ka selemo sa 1974 ka khutlela Afrika Boroa ho ea bopa tshetso tsa sephiring (underground), eaba ke ea Lesotho moo ke ileng ka sebetsa sephiring ka ba le kabelo ea ho haha ANC sephiring kahara naha ea rona. Pilara tse nne tsa boitseko ba rona ke tsona tse entseng hore khethollo ea mmala e iphumane e le maemong a na ao e leng ho ona kajeno. Mmuso oa khethollo o ne o sa ele hloko boitseko ba rona, mme o sa batle ho lula fatshe o buisane le rona. Maemong a tsa lipolotiki a ha joale, qeto ea mokhatlo

oa rona ea ho beha lihloko fatshe ke bona e le ntho e nepshetseng mme hape e le kabelo ea bohlokoa ea ho bopa moea oa litherisano."

Chris Hani
Hlakola 1991.

MOLAETSA OA HLHANG NELSON MANDELA - ANC PRESIDENT

Ho bolauoa ha Chris Hani ka sehloho ha se molato o moholo ho yena le ba lelapa la hae feela, empa le ho sechaba naheng ka bophara. Bao ba entseng ketso ena re se re ba bona joalo ka lira tse kholo tsa toka, demokerasi le khotso naheng ea rona.

Ke boikarabelo ba sechaba kaofela ha sona hore se etse bonnete ba hore batho bao ba tliso lekhohleng la linyewe la naha bakeng sa ketso ena e mpe haholo.

Chris o phetse bophelo ba hae kaofela ha bona a loanela toka. O bile le seabo se sehlo sa ho leka ho fihlela litherisano tsa tharollo ea mathata ao naha e tobaneng le ona.

Matsatsing a hae a ho qetela lefatsheng o ne a le capele letsholong la ho felisa merusu naheng mme a khotaletsa moea oa mamello ho batho ba rona mmoho le ho mekhatlo ea lipolotiki.

Ke moshoele-tumelo oa toka le khotso. Lefu la hae le re qobella hore re ntshetsepele mosebetsi oa hae ka matla hape le ka maikemiseto a maholo.

Ka nako ena eo naha ea rona e leng mahlomoleng ana, re lebisa kutloelo bohloko ho mosali oa Chris, e leng Limpho, ho bana le ho ba lelapa kaofela.

PRESIDENTE EA COSATU - JOHN GOMOMO

Motho ea neng a loanela khotso le Demokerasi - Chris Hani

Chris Hani eo basebetsi ba mo tsebang ke eo ha ANC le SACP li ne li re 'loana kapa o innele' eaba ena o araba ka ho kena ho MK. Ka 'ho sebetsa nako e telele sephiring, o ile a ba moetapele oa khotso ka ho re khalemela ka hore ha sera se o otlala lera-meng o se ke oa se neha lerama le leng hore se le otle le lona.

Ha a ne a khethoa ho ba Mongoli e Moholo oa SACP o ile a bontsha ka sebele hore ke lekomunisi le nang le maikemiseto. Kajeno o ne o ka utloa ho thoe o Gugulethu o loanela hore batho ba fuoe matlo, hosane o utloa ho thoe o se a le merafong o loanela hore basebetsi ba se ke ba fokotsoa le hore basebetsi ba merafong ba fuoe meputso e lekaneng bakeng sa bophelo. Hona ho ne ho bohela e ka ha ho a lekana, hobane kamora matsatsi a mabeli o ne o ka utloa hape ho se ho thoe o se a le Venda o loanela ntlafatso ea tlhokomelo ea bophelo mme kamorao ho moo o utloa ho se ho thoe o etelletse pele mohaoantso oa mesuo e le baithuti boipelaetsong ba bona bo mabapi le tsa thuto.

Comrade Chris o ne a lumellana le leano la selekane mabapi le litherisano. Empa kamehla o ne a etsa hore litherisano li tsamaelane le boitseko ba batho ka bophara. O ile a nk karolo e kholo haholo mmoho le baetapele ba bang liketsahalong tsa boipelaetso tsa rolling mass action sele-mong se fetileng, mme o ile a ba teng mehoantong e mmeli e neng e ea Bisho e neng e tshetsa hore ho bopjoe moea oa ho ba le liketsahalo tse lokolohileng tsa lipolotiki.

Joalo ka ha re tlotla mohale enoa oa boitseko ba rona, kajeno ke etsa boipiletsa ho lona bohle, haholo-holo ho basebetsi, hore re re ho ba leng litherisanong. Re batla hore ho lumellanoe ka letsatsi leo ho tlang ho tshoaroa likhetso bakeng sa Lekhotla le tla rala Molaotheo o motjha oa naha, e leng Constituent Assembly hona joale!

FIDEL CASTRO, RUS - MOPRESIDENT OA CUBA

Motsotsong ona ... ho se ho entsoe tisetso ea hore lihlopha tse sebeletsang khethollo ke tsona tse fumanang moemong ka baka la merusu ea lipolotiki eo batho ba Afrika Boroa ba iphumanang ba le hara eona. Ho pholoha ha sechaba, leha hojira mmuso oa khethollo o ka felisoa, ho paka hore leha bokamoso bo bonahala bo le botle - mokhatlo o khahlanong le khethollo ea mmala e tla tshoanela ho loana lintoa tse kholo mme o tbone le litshitso tse neng li sa lebelloa.

COMRADE JOE SLOVO - MOLULASETULO OA SACP

Chris Hani o ile a nka lihloko bakeng sa basebetsi le mafutsana. O ile a tshela Zambezi mmoho le MK mme a ilo loana letsholong la Wankie ka selemo sa 1967 ka baka la bona.

Ke ka baka leo e bileng eena setho sa pele sa mokhatlo o moholo oa ANC se ileng sa khutla Afrika Boroa mme sa sebetsa sephiring lilemong tsa bo-1970.

Kamehla Chris Hani o ne a ba ka pele ho MK, tshetsong tsa sephiring, le Bisho selemong se fetileng. Chris Hani e ne e se moetapele oa Ntlokhole feela, empa e ne e le commander e neng e le kahoble (mme e seng ho tsa sesole feela). O ne a sa lebello hore motho a etse ntho eo eena a neng a ke ke a e etsa. E ne e le motsoako oa matla a fapaneng:

- e ne e le serutehi se khonang ho bua puo ea mafutsana;
- o ne a tseba ho etella pele, hape a tseba le ho latela ba bang;
- e ne e le seloani sa sebele mme a sa tsoakanye ntoa le lerata.
- ka tlhaho, e ne e le motho oa khotso mme a ena le botho. O ne a hloile merusu e sa hlokahaleng le bokhopo.

Ka holima tsohle, mme hona re se ke ra ba ra ho lebala, Chris Hani e ne e le Lekomunisi. Lekomunisi la sebele. O ne a loanela Boja-mmoho. Ho eena Bokomunisi e ne e se thuto feela. E ne e se mantsoe a maholo feela. Ho eena bokomunisi e ne e le:

- mesebetsi bakeng sa bao ba e hlakang;
- matlo bakeng sa bao ba se nang ona;
- basebetsi ba fumane meputso e lekaneng bakeng sa bophelo;
- tshupo bakeng sa bacha;
- bophelo bo hlomphehang bakeng sa batsofe
- tlhokomelelo ea bophelo e sa lefelleong mmoho le thuto e amohelohileng bakeng sa rona bohle.

Hona ke hoo a neng a ho batla, mme o bolauoa bakeng sa hona. Lefatsheng ka bophara, Party eo Chris Hani e neng e le moetapele oa eona joalo ka khanya.

HA RE HLOMPHENG SEHOPOTSO SA COMRADE EA RONA E OELANG HA RE HAHENG COMMUNIST PARTY E MATLA!